

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/22/064638/301728
Datum collegebesluit: dinsdag 24 mei 2022
Datum commissievergadering: woensdag 22 juni 2022
Datum raadsvergadering: dinsdag 5 juli 2022

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Aanvraag vergoeding uitbreiding Rijnlands Lyceum Wassenaar
Portefeuillehouder: Wethouder Bloemendaal
Programma: 4

Kernboodschap: De voorbereidingen van de aanbouw van de internationale afdeling van het Rijnlands Lyceum zijn in volle gang. Het schoolbestuur heeft in 2021 een voorbereidingskrediet aangevraagd. Aansluitend op deze aanvraag heeft het bestuur binnen de in de verordening gestelde termijn een aanvraag ingediend voor een definitief krediet. Het voorbereidingskrediet dat in december 2021 is goedgekeurd is een onderdeel van de totale kredietaanvraag. Het definitieve (totale) krediet voor de bouw is geraamd op € 6.116.211. Het totale krediet dat noodzakelijk is voor de bouw van de internationale afdeling is hoger dan het bedrag dat is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Daarnaast heeft de school een krediet aangevraagd voor de eerste inrichting van de internationale afdeling ten behoeve van onderwijsleerpakket en meubilair.

Bijlagen:

1. Aanvraag vergoeding uitbreiding Rijnlands Lyceum Wassenaar
2. Aanvraagformulier vergoeding onderwijshuisvesting
3. Raming- en investeringsoverzicht RLW
4. Notitie bewonersparticipatie nieuwbouw ISW

Stukken ter inzage: -
Beslispunten:

1. Een krediet voor de bouw van de internationale afdeling van het Rijnlands Lyceum beschikbaar te stellen van € 5.648.211, zijnde het totaalkrediet van € 6.116.211, verminderd met het reeds eerder door de raad gevoteerde voorbereidingskrediet van € 468.000.
2. Een krediet voor de eerste inrichting van de internationale afdeling ten behoeve van onderwijsleerpakket en meubilair beschikbaar te stellen van € 370.656

Relatie met:

- Agendapunt: *(bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)*
- Toezegging:
- Amendement/motie:
- Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Aanvraag vergoeding uitbreiding Rijnlands Lyceum Wassenaar

Samenvatting

In het schooljaar 2019-2020 is het Rijnlands Lyceum Wassenaar gestart met de internationale afdeling. Deze afdeling is momenteel gehuisvest in tijdelijke noodlokalen op het perceel van de school. De acht lokalen die destijds zijn geplaatst hebben een vergunning voor maximaal 5 jaar en zullen dan ook weer ontmanteld moeten worden. De huidige tijdelijke huisvesting is niet voldoende om het geprognosticeerde aantal leerlingen van 360 te kunnen huisvesten, vandaar dat voor een definitieve oplossing is gekozen. Deze definitieve huisvesting is opgenomen in het IHP dat op 15 oktober 2019 door de raad is vastgesteld. Het IHP is een koersdocument en de bedragen die destijds zijn meegenomen zijn inmiddels niet meer actueel. Het voorbereidingskrediet dat inmiddels beschikbaar is gesteld is 10 % van het in IHP opgenomen bedrag zijnde € 468.000.

De kredietaanvraag is aanzienlijk hoger dan waarmee in het IHP rekening is gehouden. Bij het opstellen van het IHP is rekening gehouden met de destijds bekende normbedragen (november 2019). Daarbij is toen al rekening gehouden met verhogingen tot 2020. Inmiddels zijn de normbedragen die jaarlijks door de VNG worden verstrekt in november 2021 aangepast, maar gezien de hogere bouwkosten die momenteel worden gevraagd door bouwondernemers is zelfs het normbedrag dat in november 2021 door de VNG is verstrekt niet voldoende om de bouw van de internationale afdeling te realiseren. Dit betekent dat de prijs die door de calculator is opgesteld volgens de huidige bouwkosten uitkomt op € 6.116.211.

Daarnaast heeft de school ook recht op een bedrag voor de eerste inrichting. Het gaat hierbij om meubilair, overige inventaris zoals digiborden en onderwijsmethoden. De school heeft hiervoor een bedrag aangevraagd van € 358.000. Dit bedrag is volgens de oude normen berekend. Het bedrag zal conform de laatst bekende normvergoeding uitkomen op € 370.656. Dit heeft te maken met de indexering van de kosten voor deze voorziening.

Beoogd effect

De gemeente draagt zorg voor adequate onderwijshuisvesting met als uitgangspunt sober en doelmatig. Maar wel een school of aanbouw te bouwen die minimaal 50 jaar meegaat en voldoet aan de huidige onderwijskundige inzichten en in het geval van het Rijnlands Lyceum voldoet aan het monumentale karakter dat de school heeft.

Argumenten

1.1. De noodzaak van de uitbreiding is aanwezig.

Het schoolbestuur heeft aangegeven dat er een dringende behoefte is om de school uit te breiden t.b.v. de in 2019 opgestarte internationale afdeling. Voor het opstellen van het IHP is destijds een berekening gemaakt van de ruimtebehoefte van 19,5 lokalen. In het IHP is een ruimtebehoefte opgenomen van 2106 m². Het schoolbestuur heeft voor de indiening van het bouwvoorbereidingskrediet, dat inmiddels is toegekend, een prognose overgelegd, waarbij is onderbouwd dat voor minimaal 15 jaar de ruimtebehoefte van 2106 m² nodig is.

De voorbereiding van de bouw is momenteel in volle gang en de architect heeft op basis van bouweisen en de eisen van de Welstandscommissie een Voorlopig ontwerp gemaakt. Daarnaast is op basis van dit ontwerp een calculatie gemaakt waarbij rekening is gehouden met de huidige bouwkosten. In deze berekening zijn ook op basis van aannames de toekomstige verhogingen van de bouwkosten meegenomen.

1.2. De tijdelijke vergunning van de huidige noodlokalen verloopt.

Medio 2019 is de school gestart met de internationale afdeling en zijn er een achttal noodlokalen geplaatst. Het schoolbestuur had deze noodlokalen in het bezit en hiervoor worden geen huurpenningen in rekening gebracht. De kosten van plaatsing van de noodlokalen zijn door de gemeente Wassenaar betaald.

In het raadsvoorstel onder nummer Z/21/054358/27028 is aangegeven dat de noodlokalen tijdelijk worden geplaatst bij de school. De omgevingsvergunning voor de noodlokalen is voor een periode van 5 jaar afgegeven en deze is ingegaan op 4 juli 2019. Dit betekent dat de noodlokalen binnen de termijn van 5 jaar moeten worden ontmanteld en dat het terrein weer in de oorspronkelijke

staat moet worden opgeleverd. Daarnaast is het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de internationale afdeling vanaf 1 augustus 2023 dusdanig groot dat de leerlingen niet allemaal in de noodvoorziening les kunnen krijgen. Tevens is er ook in de rest van het schoolgebouw geen ruimte om de extra leerlingen op te kunnen vangen.

1.3. De Toekenning van de voorziening past binnen de uitgangspunten zoals vastgesteld in het Integraal Huisvestingsplan.

Op 15 oktober 2019 heeft uw raad het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld (Z/18/018247/110872). In dit IHP zijn de kaders opgenomen voor de periode 2019-2034. In dit IHP is de investering van de uitbereiding van de internationale afdeling van het Rijnlands Lyceum Wassenaar opgenomen en gepland voor 2023. In dit IHP staat een bedrag genoemd van € 4.680.000 voor de uitbreiding van de internationale afdeling van de school. Bij het opnemen van het bedrag is rekening gehouden met de normbedragen die in 2019 bekend waren en ook is de index voor 2020 meegenomen. Dit bedrag dat nu in het IHP is opgenomen is niet voldoende om de uiteindelijke bouw te realiseren. In het volgende punt wordt hierop nader ingegaan.

1.4. De toekenning van de voorziening conform de laatst bekende normen en verhogingen.

Inmiddels is er al een doorrekening gemaakt conform de laatst bekende normbedragen van november 2021. Hierbij zijn de verhogingen van 2020 en de indexen voor de jaren 2021 en 2022 in de normbedragen die de VNG heeft gepubliceerd meegenomen. Voor het Rijnlands Lyceum betekent dit dat conform de laatst bekende normvergoedingen (november 2021) de bouw van de internationale afdeling met een bruto vloeroppervlak van 2106 m², uitkomt op een bedrag van € 5.140.291 (excl. Paalfundering). Berekening zie bijlage 5.

De normbedragen die in november 2021 zijn gepubliceerd gaan uit van de gegevens die medio 2021 bekend waren en deze zijn verwerkt in de berekening incl. de op dat moment bekende verhogingen en indexen. Echter de huidige bouwrijzen zijn inmiddels dusdanig gestegen dat zelfs de bijgestelde normbedragen niet voldoende zijn om de gewenste bouw te realiseren voor een bedrag van ongeveer 5,2 mln. De indexen en verhogingen voor 2022 en 2023 zijn nog niet meegenomen, omdat de verwachte verhogingen nog niet door te rekenen zijn.

Uitgaande van de berekening van de VNG zou de bouwrijz van de bouw uitkomen op een gemiddelde prijs van € 2450 per vierkante meter. Volgens onze laatste gegevens is de bouwrijz gestegen tot een bedrag van € 2950 per vierkante meter. Dit betekent dat het realiseren van de aanbouw van de school uitkomt op ongeveer € 6.212.700 (2106 x € 2950).

De school gaat bij haar berekening in het de Raming Investeringsoverzicht uitbreiding Rijnlands Lyceum Wassenaar uit van een bedrag van **€ 6.116.211**. Dit is ongeveer € 100.000 lager dan de kosten volgens het huidige en het verwachte prijspeil. De school heeft in haar projectbegroting zoals ook aangegeven het raming- en investeringsoverzicht een bedrag van € 217.000 is bezuinigd op het eerste Voorlopige Ontwerp.

In het bedrag dat wordt aangevraagd is het krediet van de bouwvoorbereiding dat reeds beschikbaar is gesteld een onderdeel van het totale krediet van € 6.116.211.

1.5. De verhoging van de bouwrijzen moeten opgenomen worden in de (meerjarenbegroting).

In de meerjarenbegroting is een bedrag van € 4.680.000 opgenomen voor de bouw van de internationale afdeling van het Rijnlands Lyceum Wassenaar. Gezien het feit dat de VNG de normkosten in november heeft aangepast en dat naar verwachting de feitelijke kosten van de bouw van deze afdeling bijna € 1,5 mln. hoger zullen uitvallen wordt gevraagd om een substantieel hoger krediet beschikbaar te stellen. De hogere kapitaallasten die vanaf 2024 moeten worden gedekt zullen in de meerjarenbegroting 2023-2026 worden opgenomen. Het gaat hierbij om een verhoging van € 1,5 mln. met een afschrijvingstermijn van 50 jaar. Hierbij gaat het om een extra jaarlijks bedrag aan kapitaallasten van € 30.000. Hier is dekking voor in het huidige meerjarenbeeld. Het bedrag dat in de begroting opgenomen dient te worden is gelijk aan de kredietaanvraag die door het Rijnlands Lyceum Wassenaar is aangevraagd. Dit bedrag is € 6.116.211.

Als een school nieuw wordt gebouwd of als een school uitbreidt kan het schoolbestuur aanspraak maken op eerste inrichting voor meubilair en het onderwijsleerpakket. Het Rijnlands Lyceum Wassenaar is een school die al jaren bestaat en voor de huidige onderwijspopulatie ontvangt de school via de vergoeding van het Ministerie van Onderwijs. Deze bijdrage is bedoeld voor de

vervanging van het meubilair en de leermiddelen (lumpsum-vergoeding). Echter er is hier sprake van een dusdanige toename van het aantal leerlingen dat de school de investering niet uit haar eigen begroting hoeft te betalen. Het inrichten van nieuwe lokalen en de daarbij behorende leermiddelen kunnen door de school worden aangevraagd conform Art. 2, onder a. lid 6 van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Wassenaar.

Het schoolbestuur vraagt een bedrag aan van € 358.000. Volgens de laatste bekende normvergoeding heeft de school recht op € 176 x 2106 is € 370.656

2.1. Toekennen van een budget voor de eerste inrichting van de internationale afdeling van het Rijnlands Lyceum Wassenaar.

Als een school nieuw wordt gebouwd of als een school uitbreidt kan het schoolbestuur aanspraak maken op eerste inrichting voor meubilair en het onderwijsleerpakket. Het Rijnlands Lyceum Wassenaar is een school die al jaren bestaat en voor de huidige onderwijspopulatie ontvangt de school via de vergoeding van het Ministerie van Onderwijs. Deze bijdrage is bedoeld voor de vervanging van het meubilair en de leermiddelen (lumpsum-vergoeding). Echter er is hier sprake van een dusdanige toename van het aantal leerlingen dat de school de investering niet uit haar eigen begroting hoeft te betalen. Het inrichten van nieuwe lokalen en de daarbij behorende leermiddelen kunnen door de school worden aangevraagd conform Art. 2, onder a. lid 6 en lid 7 van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Wassenaar.

Het schoolbestuur vraagt een bedrag aan van € 358.000. Volgens de laatste bekende normvergoeding heeft de school recht op € 176 x 2106 is € 370.656

2.2. Het opnemen van de kosten voor eerste inrichting opnemen in de (meerjaren-)begroting. De eerste inrichting voor de internationale afdeling van het Rijnlands Lyceum Wassenaar is nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting. De kosten die dat met zich meebrengt kunnen conform een afschrijvingstermijn van 15 jaar ter beschikking worden gesteld. In de Financiële verordening van de gemeente Wassenaar is opgenomen, dat voor Meubilair en onderwijsleerpakket de hierboven genoemde afschrijvingstermijn wordt gehanteerd. Het gaat hierbij om een bedrag van € 370.656 zoals in 2.1 is aangegeven.

Kanttekeningen

1.1. Er bestaat de onzekerheid dat het krediet dat is aangevraagd niet toereikend is.

Zoals eerder is aangegeven heeft de VNG in november 2021 de normbedragen die, als richtinggevend worden aangemerkt wel toereikend zijn. Gezien de huidige marktwerking en de huidige inflatie van meer dan 10% is er sprake van een prijsexplosie op de bouwmarkt. Zoals in punt 1.4 (onder argumenten) is aangegeven zijn de prijzen recentelijk met ongeveer € 500 per vierkante meter toegenomen. Het is natuurlijk de vraag of de prijsstijgingen die de laatste anderhalf jaar zijn ingezet tot stilstand komen. Als blijkt dat de bouwmarkten nog verder stijgen zal hierover nog een aanvullend besluit moeten worden gemaakt.

1.2. De aanbesteding moet nog uitgevoerd worden.

De planning van het schoolbestuur is dat in september 2022 de aanbesteding voor de realisatie van de bouw wordt uitgezet. Dit nadat uw raad een besluit heeft genomen om het totale krediet beschikbaar te stellen. Het kan zijn gezien de overspannen bouwmarkt dat het niet lukt om de aanbesteding rond te krijgen binnen het aangevraagde krediet. Dan zal het schoolbestuur hierover in contact moeten treden met de gemeente om te kijken naar een oplossing. Uitgangspunt is dat het geen openeinderegeling wordt.

2.1. De bijdrage voor de eerste inrichting en onderwijsleerpakket hoeft pas in 2023 te worden verstrekt.

Het is de bedoeling dat het meubilair en het onderwijsleerpakket eigenlijk bij de start van de nieuwe onderwijsvoorziening beschikbaar wordt gesteld. De internationale afdeling is reeds gestart en de school heeft de materialen al voorgefinancierd. Daarnaast is met de school afgesproken om de eerste inrichting in een keer aan te vragen en dit niet per schooljaar te doen. Daarnaast gaat de berekening van deze middelen uit van een bedrag per vierkante meter nieuwbouw. Daar er sprake is van tijdelijke huisvesting en het feit dat de internationale afdeling gestart is met ongeveer 40 leerlingen en uiteindelijk uit zal komen op 360 leerlingen zou er dus meerdere malen een aanvraag ingediend moeten worden.

De middelen die hiervoor nodig zijn zullen voor de start van het schooljaar 2023-2024 beschikbaar moeten worden gesteld.

Communicatie/Inwonersparticipatie

Er is tijdens het proces door het schoolbestuur gecommuniceerd met de bewoners die in de directe omgeving wonen. Op 13 april heeft er een bijeenkomst op het Rijnlands Lyceum plaats gevonden waarbij de bewoners die in de directe omgeving wonen een doorkijk hebben gekregen van de architect. Zie bijgaand verslag bijlage 4.

Financiën

In totaal is in de meerjarenbegroting een investeringskrediet van € 4.680.000 opgenomen voor de uitbereiding van het Rijnlands Lyceum Wassenaar. De raad heeft op 16 december 2021 (Z/21/054258) Inmiddels is er al een voorbereidingskrediet van € 468.000 beschikbaar gesteld. Dit is 10% van het beoogde en tot dan bekende investeringsbedrag. Het voorbereidingskrediet is een onderdeel van het totale krediet. Nu blijkt dat de totale kosten significant hoger uitvallen dan in het IHP staat aangegeven.

De verhoging van de normbedragen is in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wassenaar opgenomen. In de aanpassing van de normbedragen (inclusief verhoging en index) is de publicatie van november 2020 van de VNG meegenomen. Na de vaststelling van de verordening door de raad op 21 september 2021 (Z/21/053207) is door de VNG in november 2021 de jaarlijkse aanpassing van de normbedragen gepubliceerd. In deze publicatie wordt rekening gehouden met de aanpassing van het op dat moment geldende prijspeil. Met het bijstellen aan de hand van een indexcijfer wordt het normbedrag op een actueel prijspeil gebracht. De verordening hanteert het prijsindexcijfer conform de macro economische verkenning dat jaarlijks, gelijktijdig met de miljoenennota, wordt gepubliceerd. Daar deze cijfers gebaseerd zijn op de gegevens van medio 2021 en gezien de huidige kostenontwikkeling in de bouw zijn de normbedragen die de VNG heeft gepubliceerd in zeer korte tijd achterhaald en moet rekening worden gehouden een substantiële verhoging. In de aanvraag en het de kostenrekening is hier al rekening mee gehouden.

De kostenontwikkeling vanaf het moment dat bouwkosten voor het Rijnlands Lyceum zijn opgenomen het IHP in 2019 tot de huidige berekening voor de investering is aangegeven in de onderstaande tabel:

Bouwkosten volgens het IHP (2019)	€ 4.680.000
Bouwkosten volgens de normbedragen van de VNG november 2020	€ 4.898.751
Bouwkosten volgens de normbedragen van de VNG november 2021	€ 5.140.291
Bouwkosten volgens de huidige bouwprijzen van € 2950 per m2 op basis van verwachte kosten 2023.	€ 6.211.550
Door aanpassingen van het ontwerp is de school uitgekomen op:	€ 6.116.211

De ophoging van het investeringskrediet voor de bouw van de school tot een bedrag van € 6.116.211 (dit is incl. het voorbereidingskrediet van € 468.000) heeft consequenties voor de kapitaalslasten in de meerjarenbegroting. Deze stijgen met € 30.000 van € 93.600 per jaar naar € 122.250 per jaar. De kapitaallasten starten vanaf 2024. De hogere kapitaallasten zullen worden meegenomen in de meerjarenbegroting 2023-2026.

Het krediet voor de eerste inrichting en onderwijsleerpakket is in een eerder stadium niet gemeld bij de Kader- of Voorjaarsnota. Er is dan ook nog geen rekening gehouden met de kapitaallasten van € 24.700 vanaf 2024 (€ 370.000 afschrijven in 15 jaar). Ook de lasten zullen worden meegenomen in de begroting 2023-2026.

Beide bedragen zorgen voor een verslechtering van het begrotingssaldo. Dit saldo is echter wel positief (zie ook raadinformatiebrief 044 over de gevolgen van de maartbrief gemeentefonds), mede als gevolg van de rijkscompensatie voor gestegen lonen en prijzen.

Risico's

De ontwikkelingen in de bouwmarkt zijn aan fluctuaties onderhevig, dit kan van invloed zijn op de bouwprijs en de uiteindelijke aanbesteding van de bouw aan bouwaannemers.

Duurzaamheid

Tot voorkort was het beschikbaar stellen van het normbedrag aan het schoolbestuur voldoende om te voldoen aan het Bouwbesluit en te voldoen aan de BENG-norm (Bijna Energieneutraal gebouw) en aan de zogenoemde norm Frisse scholen, klasse B. Als de verhogingen van de bouwkosten niet worden meegenomen dan is de kans dat er wordt bespaard op deze onderdelen en voldoet de school niet aan de bovenstaande criteria die ook in het IHP zijn opgenomen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

T.N. Kramer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester